

Sygn. akt II KK 344/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jarosław Matras

SSN Andrzej Ryński

Protokolant Marta Brylińska

w sprawie **A. P.**

skazanego z art. 200 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 16 grudnia 2015 r.,

kasacji, wniesionej na korzyść skazanego przez Prokuratora Generalnego
od wyroku Sądu Rejonowego w P.

z dnia 16 stycznia 2014 r.,

1. uchyla - w zaskarżonej części - wyrok, to jest odnośnie rozstrzygnięć zawartych w pkt VI i VII i w tym zakresie sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania;

2. wydatkami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Prokurator Prokuratury Rejonowej w P. oskarżył A. P. o to, że: w dniu 12 września 2013 r. w miejscowości O. w celu zaspokojenia seksualnego prezentował

małoletnim N. C. i J. H. lat 11 wykonanie czynności – to jest o czyn z art. 200 § 2 k.k.

Na rozprawie głównej toczącej się przed Sądem Rejonowym w P. w dniu 16 stycznia 2014 r. oskarżony, występujący bez obrońcy, przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i wniósł o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego i wymierzenie kary: „2 lat pozbawienia wolności w zawieszeniu na okres próby 5 lat, dozór kuratora w okresie próby, na podstawie art. 41 a k.k. orzeczenie obowiązku powstrzymania się od przebywania na terenie szkół, przedszkoli, żłobków i placów zabaw, zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych na odległość nie mniejszą niż 100 m, obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu od alkoholu w okresie próby, orzeczenie obowiązku leczenia zaburzeń preferencji seksualnych w postaci ekshibicjonizmu i pedofilii, na podstawie art. 72 k.k. obowiązek informowania przedstawicieli ustawowych pokrzywdzonych raz w roku w styczniu każdego kolejnego roku próby o kontynuowaniu leczenia odwykowego od alkoholu i leczenia zaburzeń preferencji seksualnych poprzez przesłanie zaświadczeń o kontynuowaniu leczenia listem poleconym, zwolnienie z kosztów i opłat” (k. 201 – 202).

Oskarżyciele posiłkowi – przedstawiciele ustawowi pokrzywdzonych wyrazili zgodę na uwzględnienie wniosku oskarżonego.

Prokurator także temu się nie sprzeciwił.

Wydanym tego dnia wyrokiem Sąd Rejonowy w P. uznał oskarżonego za winnego tego, że w dniu 12 września 2013 r. w miejscowości O. w celu zaspokojenia seksualnego prezentował małoletnim N.C. i J. H. lat 11 wykonanie czynności seksualnej, tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 200 § 2 k.k. i na podstawie tego przepisu skazał go na karę 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie, na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k., warunkowo zawiesił na okres lat 5; na podstawie art. 73 § 1 k.k. oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora; na podstawie art. 72 § 1 pkt 6 k.k. zobowiązał oskarżonego do poddania się leczeniu odwykowemu od alkoholu oraz leczeniu zaburzeń preferencji seksualnych pod postacią ekshibicjonizmu i pedofilii; na podstawie art. 72 § 1 pkt 8 k.k. zobowiązał oskarżonego do informowania raz w roku – w styczniu każdego kolejnego roku okresu próby, oskarżycielki posiłkowe o

kontynuowaniu leczenia; (w pkt. VI części rozstrzygającej wyroku) na podstawie art. 41a § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do powstrzymania się od przebywania na terenie szkół, przedszkoli, żłobków oraz placów zabaw dla dzieci; (w pkt. VII części rozstrzygającej wyroku) na podstawie art. 41a § 1 k.k. zakazał oskarżonemu zbliżania się do N. C. i J. H. na odległość mniejszą niż 100 metrów.

Wyrok ten nie był zaskarżony i uprawomocnił się w dniu 24 stycznia 2014 r.

W dniu 9 listopada 2015 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja od tego wyroku Prokuratora Generalnego.

Zaskarżył on wyrok w część dotyczącą orzeczenia o środkach karnych w punkcie VI i VII na korzyść skazanego i zarzucił temu orzeczeniu:

rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego – art. 387 § 2 i 3 k. p. k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 r., polegające na uwzględnieniu sprzecznego z wymogami prawa wniosku oskarżonego o skazanie go bez przeprowadzenia postępowania dowodowego i wydaniu wyroku skazującego zgodnie z tym wnioskiem, co w konsekwencji doprowadziło do rażącego naruszenia prawa materialnego, tj. art. 43 § 1 k. k. w zw. z art. 39 pkt 2 b k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 r. poprzez orzeczenie wobec A. P. środków karnych, tj. zobowiązania do powstrzymania się od przebywania w określonych miejscach oraz zakazu zbliżania się do pokrzywdzonych na odległość mniejszą niż 100 metrów, bez wskazania okresu obowiązywania orzeczonego obowiązku i zakazu, w sytuacji gdy przepisy te przewidują możliwość ich orzeczenia na okres od roku do 15 lat i wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest w sposób oczywisty zasadna.

Zaskarżony nią wyrok wydano z oczywistą i rażącą obrazą wskazanych w zarzucie kasacji przepisów prawa.

Stosownie do treści art. 43 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.) środ ki karne w postaci zakazów i nakazów wymienione w art. 39 pkt 2b k.k., a więc także orzeczone wobec skazanego : obowiązek powstrzymywania się od przebywania w określonych środowiskach, kontaktowania

się z określonymi osobami, jak i zakaz zbliżania się do określonych osób, orzeka się w latach, od roku do lat 15. Przewidziana zatem tą regulacją „czasowość” orzekania wspomnianych środków implikuje oczywisty nakaz – konieczny do zrealizowania przez sąd, który te środki orzeka – określenia w każdym przypadku czasu na jaki są one orzekane.

Powinność ta nadto wynika także z treści art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k.

Przepis ten wszak nakazuje, by każdy skazujący wyrok zawierał „rozstrzygnięcie co do kary i środków karnych”. Stąd też – przy wspomnianych uwarunkowaniach wynikłych z treści art. 43 § 1 k.k. – oczywiste stają się dwie kwestie.

Pierwsza to, iż sąd „rozstrzygając o środkach karnych” w skazującym wyroku powinien nie tylko określić je rodzajowo, ale także określić czas ich obowiązywania, w granicach zakreślonych ustawą.

Po drugie to, że ten przewidziany wymóg określenia w wyroku, jak długo zakaz i obowiązek ma w danym przypadku trwać, wyklucza możliwość precyzowania tego dopiero w postępowaniu wykonawczym. Podzielić bowiem należy pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 listopada 2008 r. (sygn. akt V KK 256/08, Lex nr 531384), iż czasu obowiązywania zakazu i obowiązku nie da się także określić przy wykorzystaniu dyspozycji art. 13 § 1 k.k.w. oraz w oparciu o zasadę *in dubio pro reo*.

Dodać należy, że wprawdzie w określonych sytuacjach ujętych w dyspozycji art. 41 a § 3 k.k. sąd może – wbrew wspomnianemu wymogowi wynikającemu z art. 43 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 r.) – orzec na zawsze obowiązek powstrzymywania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakaz kontaktowania się z określonymi osobami, zakaz zbliżania się do określonych osób lub zakaz opuszczania określonych miejsc pobytu bez zgody sądu, ale tylko w przypadku ponownego skazania sprawcy w warunkach określonych w § 2 art. 41 a k.k. Tego zaś rodzaju przesłanki w sprawie niniejszej wobec skazanego nie zachodziły. Niewątpliwie jest zatem to, iż Sąd Rejonowy wydając zaskarżony wyrok w przytoczonej treści uchybił przepisom art. 387 § 2 i 3 k.p.k. Wprawdzie skazany przyznał się do dokonania zarzucanego mu czynu i złożył wniosek przewidziany w art. 387 § 1 k.p.k., o wydanie wyroku bez

przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie mu takiej kary, którą zaskarżonym wyrokiem sąd wobec niego orzekł, ale to nie zwalniało tego Sądu od obowiązku zweryfikowania zasadności i trafności wniosku skazanego. W tym więc także od oceny, czy wniosek ten odpowiada obowiązującemu prawu, to jest także karnomaterialnym regulacjom dotyczącym zasad orzekania środków karnych zaproponowanych we wniosku przez oskarżonego, a także procesowym ustawowym wymogom treści każdego wyroku skazującego.

Bezsporne jest – w stwierdzonym stanie sprawy – że orzekający Sąd zaniechał przeprowadzenia takiej weryfikacji słuszności przedmiotowego wniosku skazanego, tym samym więc rażąco obraził wszystkie te przepisy prawa karnego materialnego i procesowego, które wskazano w zarzucie kasacji. Nie ulega też wątpliwości, iż to uchybienie jest rażące, a przy tym miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Stąd też należało uznać zasadność kasacji Prokuratora Generalnego.

Ponownie rozpoznając sprawę w zakresie orzekania o środkach karnych Sąd Rejonowy zważył na wszystkie powyżej sformułowane wnioski i uwagi.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak wyżej.

kc